

Uchwała nr.....
Rady Miasta Ostrołęki
z dnia .....

w sprawie wsparcia działań Rządu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie reparacji,
odszkodowań i zadośćuczynienia z tytułu strat, jakie Polska poniosła w związku z napaścią
Niemiec na Polskę w 1939 r. oraz późniejszej okupacji

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.
z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

Rada Miasta w Ostrołęce nawiązując do uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 września 2022 r. w sprawie dochodzenia przez Polskę zadośćuczynienia za szkody spowodowane przez Niemcy w czasie II wojny światowej oraz uchwały Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2023 r. w sprawie konieczności uregulowania w stosunkach polsko-niemieckich kwestii reparacji, odszkodowania i zadośćuczynienia z tytułu strat, jakie Polacy i Polska jako państwo ponieśli z powodu bezprawnej napaści Niemiec na Polskę w 1939 r. oraz późniejszej okupacji niemieckiej, wyraża swoje poparcie dla działań zmierzających do uzyskania zadośćuczynienia należnego Polsce od Niemiec za szkody wyrządzone w wyniku rozpętania II wojny światowej przez III Rzeszę Niemiecką.

§ 2

Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Miasta Ostrołęki do przekazania niniejszej uchwały do Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie do uchwały

nr ..... z dnia .....

Rada Miasta w Ostrołęce, nawiązując do Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 września 2022r. w sprawie dochodzenia przez Polskę zadośćuczynienia za szkody spowodowane przez Niemcy w czasie II wojny światowej oraz Uchwały Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2023r. w sprawie konieczności uregulowania w stosunkach polsko-niemieckich kwestii reparacji, odszkodowania i zadośćuczynienia z tytułu strat, jakie Polska i Polacy ponieśli z powodu bezprawnej napaści Niemiec na Polskę w 1939r. oraz późniejszej okupacji niemieckiej, wyraża swoje poparcie dla działań zmierzających do uzyskania zadośćuczynienia należnego Polsce od Niemiec za szkody wyrządzone w wyniku rozpętania II wojny światowej przez III Rzeszę Niemiecką.

Rzeczpospolita Polska poniosła proporcjonalnie największe straty osobowe i majątkowe ze wszystkich państw zaatakowanych przez III Rzeszę Niemiecką podczas II wojny światowej. Straty te nie wynikały tylko z działań wojennych, ale przede wszystkim z niemieckiej polityki okupacyjnej, w szczególności celowej i zorganizowanej eksterminacji ludności na okupowanych terenach państwa polskiego, a także z intensywnej eksploatacji społeczeństwa polskiego, w tym pracy przymusowej oraz celowego niszczenia mienia.

W wyniku prac Parlamentarnego Zespołu ds. Oszacowania Wysokości Odszkodowań Należnych Polsce od Niemiec za Szkody Wyrządzone w trakcie II Wojny Światowej oraz zaproszonych przez niego ekspertów straty te zostały oszacowane i opisane w Raporcie o stratach poniesionych przez Polskę w wyniku agresji i okupacji niemieckiej w czasie II wojny światowej 1939 – 1945.

Również miasto Ostrołęka należało do jednych z bardziej zniszczonych miast województwa warszawskiego i we wszystkich statystykach ukazujących wojenne straty materialne znajdowało się w czołówce tabel (w 75%).

Wojska niemieckie zajęły Ostrołękę 9 września 1939r., a pod koniec października 1939r. wcielono bezpośrednio do Rzeszy. Do Ostrołęki przybyło ok. 2000 osób z rodzin niemieckich. Dla nich wyrzucano z mieszkań Polaków, bez pomieszczeń zastępczych. To było krzywdzące. Akcje wysiedleńcze mogły kosztować ludzkie życie. Organizowano łapanki na roboty do Niemiec i aresztowanie osób „podejrzanych”. Niemcy rozpoczęły swoje rządy od skonfiskowania wszystkich zapasów artykułów żywnościowych oraz od poszukiwania i zbierania żywności ukrytej przez mieszkańców.

Zarządzili rekwizycję mebli, metali, futer. Wprowadzili poniżające dla Polaków zwyczaje ustępowania z drogi (schodzenia z chodnika), kłanianiu się wszystkim umundurowanym Niemcom. 6 IV 1940r. odbyło się pierwsze masowe aresztowanie, które objęło ok. 200 osób, niemal wyłącznie z miasta: lekarzy, nauczycieli, księży, prawników i urzędników, a nawet starszą młodzież (chodziło o wyniszczenie inteligencji). Było zamordowanych ok. 1000 mieszkańców. 950 osób wywieziono na przymusowe roboty oraz 38 wysiedlono i wywieziono w niewiadomym kierunku, 64 inwalidów wojennych.

Główne miejsce dokonywania niemieckich egzekucji w Ostrołęce wylania się wzgórze nad Narwią za cmentarzem katolickim. Często był to także teren w okolicy ostrołęckiego więzienia, którego budynek obecnie znajduje się przy ulicy Romualda Traugutta. Odnotowano także przypadki straceń na górkach przy ulicy Poznańskiej. Ostrołęka uległa zniszczeniu głównie w wyniku nalotów lotnictwa niemieckiego i ostrzału artyleryjskiego, trwającego nieprzerwanie od 6 września 1944r. do 14 stycznia 1945r. w wyniku polityki okupanta i działań wojennych wielkiemu zniszczeniu uległ przemysł, rzemiosło i handel.

Okupant w ostatniej fazie wojny przystąpił do całkowitej dewastacji zakładów przemysłowych, demontażu maszyn i urządzeń oraz wywózki ich do Niemiec. Ze szpitala pozostały tylko ruiny. Zniszczyli także urządzenia komunalne, park miejski. Działania wojenne nie oszczędziły także koszar wojskowych w Wojciechowicach i dworca kolejowego, wieżę ciśnień Niemcy wysadzili w powietrze, a park maszynowy wraz z parowozami wywieźli. Zniszczyli tartak i mleczarnię. W pasie szerokości około 10 km po obu stronach Narwi zaminowane były pola.

Podczas II wojny światowej na terytorium Polski, nie wliczając w nie Kresów Wschodnich, miało miejsce ok. 800 pacyfikacji. Polegały na zabijaniu ludzi na miejscu i paleniu zabudowań. Zdarzały się przy tym przypadki mordowania dzieci, kobiet, starców, a nawet palenia ludzi żywcem. Więźniowie pracowali przy budowie linii kolejowej, tartaku, bądź też na terenie obozu. Za zachowania uznane przez władze obozowe za naganne stosowano surowe kary, a także karę śmierci. Więźniów uśmiercano poprzez rozstrzelanie, powieszenie, pobicie na śmierć drewnianymi balami, rozszarpanie przez psy, a także na skutek tortur stosowanych wobec więźniów przykutych do rur w pomieszczeniach obozowych.

Dlatego mamy pełne prawo domagać się jednoznacznego przyjęcia przez Rząd Republiki Federalnej Niemiec odpowiedzialności moralnej, politycznej, historycznej, prawnej oraz finansowej za dokonane zniszczenia i straty.

Rada Miasta Ostrołęki oczekuje od Rządu Rzeczypospolitej Polskiej stanowczego prowadzenia działań dyplomatycznych i prawnych, zmierzających do uzyskania od Rządu Republiki Federalnej Niemiec jako następcy prawnego III Rzeszy Niemieckiej, odpowiedniego zadośćuczynienia.

Polska powinna je otrzymać w imię elementarnego poczucia sprawiedliwości, w imię prawdy historycznej oraz w imię rzeczywistego pojednania polsko-niemieckiego.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Henryk Guc". The signature is written in a cursive, flowing style.

Źródło:

Jerzy Kijowski – Dzieje Ostrołęki 1944 – 1975, rozdział trzeci, Zniszczenia wojenne i straty ludnościowe; Ostrołęka 2022

Natalia Lenda – Egzekucje w Ostrołęce w czasie II wojny światowej, zeszyty naukowe Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego, Ostrołęka 2021